

Ἡ διδασκαλία τῶν Πατέρων γιὰ τὸν πόλεμο καὶ τὴν εἰρήνη

Ἐπιλογή
καὶ μετάφραση κειμένων
Ἰωάννου Κωστόφ

Ἐκδόσεις
Ἀποστολικῆς Διακονίας
Ἀθήνα 1984

σομε ότι και αυτό είναι δείγμα τῆς πολλῆς ἀγάπης, πού ἔχει πρὸς τὸν ἄνθρωπο (ἀλλὰ ὄχι και πρὸς τὴν ἁμαρτία του) (Ἰω. Χρυσόστομος, PG 57, 405).

Ἡ δικαιοσύνη και ἡ εἰρήνη εἶναι σὰν συνώνυμα (Κληί- μης Ἀλεξανδρείας, BEB 8, 105, 7).

Ὅταν ἔρθει ἡ εἰρήνη, δὲν ἐμφανίζεται μόνη της, οὔτε ἀνέχεται νὰ προσέλθει μόνη της, ἀλλὰ παίρνει μαζί και τὴν ἀδελφὴ της, τὴ δικαιοσύνη. Πρόσεξε αὐτὸ πὸ λέγει ὁ προ- φῆτης Δαβὶδ: «Θὰ δλαστήσει στίς μέρες τοῦ Μεσσία δικαιο- σύνη και μεγάλη εἰρήνη» (Ψαλμ. σα' 7). Παρουσιάζοντάς τις πάλι νὰ συνοδεύει, κατὰ τὴ γνώμη μου, ἡ μία τὴν ἄλλη, λέγει: «Τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ συνάντησε τὴν ἀλήθειά Του. Ἡ δικαιοσύνη Του και ἡ εἰρήνη Του μᾶς ἀσπάσθηκαν» (Ψαλμ. πδ' 11). Πραγματικά, τί ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ τὴν εἰ- ρήνη και τὴ δικαιοσύνη, ὅ αὐτοὺς πὸ ἡγεμονεύουν σύμφω- να μὲ τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ, ὅ αὐτοὺς πὸ δίκαιον κατὰ τὴ βούληση τοῦ Χριστοῦ; Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, φίλοι τοῦ Χρι- στοῦ, γίνεται ὀλοφάνερο ἀπὸ τὴν προφητικὴ φωνή. Διότι, ἄκουσε τί λέγει ὁ Θεός: «Θὰ σοῦ δώσω ἄρχοντες, πὸ θὰ κατευθύνουν τὴ χώρα σὲ εἰρήνη, και ἀρχηγούς, πὸ θὰ κρί- νουν μὲ δικαιοσύνη» (Ἠσ. ξ' 17) (Σεδηριανὸς Γαδάλων, AIG, I, 23, 21).

«Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ» (Ματθ. ε' 9). Ἐδῶ δὲν ἀ- πορρίπτει μόνο τὸ νὰ ἔχουμε ἐμεῖς διχόνοια και μῖσος ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλο, ἀλλὰ ζητᾶ και κάτι παραπάνω: νὰ συμφιλώ- νουμε και τὸς ἄλλους, ὅταν ἔχουν μεταξύ τους ἔχθρα. Και προκηρῖσσει πνευματικὸ ἔπαθλο. Ποιὸ εἶναι αὐτὸ; «Ὅτι οἱ εἰρηνοποιοὶ «θὰ ὀνομασθῶν παιδιὰ τοῦ Θεοῦ» (Ματθ. ε' 9). Διότι ἔργο κ α ι τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ὑπῆρξε τὸ νὰ συμφιλώσσει αὐτοὺς πὸ δρισκόντουσαν σὲ διάσταση

και νὰ συμφιλώσσει ἐκείνους πὸ μαχόντουσαν. Ὅστερα, γιὰ νὰ μὴ νομίσεις ὅτι ἡ εἰρήνη εἶναι καλὴ σὲ ὄλες τίς περι-πτώσεις, πρόσθεσε: «Μακάριοι και πανευτυχεῖς εἶναι ἐκεί-νοι πὸ ἔχουν διωθθεῖ γιὰ τὴ δικαιοσύνη τους» (Ματθ. ε' 10), δηλαδὴ γιὰ τὴν ἀρετὴ τους, γιὰ τὴν υπέρσπωση τῶν ἄλλων, γιὰ τὴν εὐσέβεια. Πραγματικά «δικαιοσύνη» σημαί-νει συνήθως «τὸ σύνολο τῶν ἀρετῶν τῆς ψυχῆς» (Ἰω. Χρυ-σόστομος, PG 57, 228).

Ἐὰν ἐπικρατήσσει ἡ εἰρήνη, θὰ βασιλεύσει και ἡ ἀγά-πη. Και ἂν ἡ ἀγάπη κυριαρχήσσει, τότε και ἡ εἰρήνη θὰ ἐ-δραιωθεῖ (Ἰω. Χρυσόστομος, PG 62, 174).

Ἐκείνος πὸ δάξει τὸ δίκιο πᾶνω ἀπ' τὴν ἀδικία, και τὴν τάξη πᾶνω ἀπ' τὴν ἀταξία, αὐτὸς θεωρεῖ ἀνάξια τοῦ ὀνόματός της τὴ δῆθεν εἰρήνη τῶν κακῶν σὲ σύγκριση μὲ τὴν εἰρήνη τῶν καλῶν ἀνθρώπων (Αὐγουστίνος, ΠΘ, Βι-βλίο ΙΘ', κεφ. ιβ').

Υἱοθετῶ και ἡ γὼ τὴ θέση τοῦ Σολομώντα, πὸ καθορί-ζει καιρὸ γιὰ τὸ κάθε πρᾶγμα (Ἐκκλ. γ' 1), και τὴν ἐφαρ-μόζω και στὴν περίπτωση τοῦ πολέμου και τῆς εἰρήνης. Προσθέτω ὅμως τούτο, ὅτι πρέπει νὰ προσέχουμε γιὰ τὸ χρο-νο τοῦ καθενὸς ἀπ' αὐτά, ἐπειδὴ μερικὲς φορὲς ἐπιτρέπεται και ἐπιβάλλεται ἀκόμα και νὰ πολεμᾶει κάποιος, σωστὰ ὅ-μως, σύμφωνα δηλαδὴ μὲ τὸ νόμο και τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Ὅ-σο μποροῦμε ὅμως, πρὸς τὴν εἰρήνη περισσότερο νὰ στρεφό-μαστε, διότι αὐτὸ εἶναι και ὑψηλότερο και θεῖο. Εἶναι παρά-λογο, ἐνῶ γνωρίζουμε τί εὐτυχία ἀναμένει τοὺς εἰρηνοποιούς, μᾶ και μόνο αὐτοί, ἀπὸ τίς τάξεις ἐκείνων πὸ πρόκειται νὰ σωθῶν, ἀποκαλοῦνται παιδιὰ τοῦ Θεοῦ (Ματθ. ε' 9), νὰ διατηροῦμε τὴν ἐχθρότητα και νὰ νομίζουμε παράλληλα, ὅτι κάνουμε κάτι ἀρεστὸ στὸ Θεό, ὁ ὁποῖος σταυρώθηκε γιὰ μᾶς,